

Τα φριχτά βασανιστήρια στην Ομορφίτα

«Τα βασανιστήρια που υπέστη ο Πολύκαρπος Γιωρκάτζης δύσκολα μπορεί να βρεθεί άνθρωπος που θα μπορέσει να τα υπομείνει», αφηγείται ο αδελφός του Πολύκαρπου Γιωρκάτζη Πανίκος, ο οποίος υπήρξε μάρτυρας του φριχτού βασανισμού του Πόλυ στα κρατητήρια της Ομορφίτας, που χαρακτηρίστηκαν σαν τα Νταχάου των αγωνιστών της ΕΟΚΑ. «Για ολόκληρες μέρες τον είχαν γυμνό, δεμένο πισθάγκωνα σ' ένα σιδερένιο κρεβάτι και του έβαζαν βενζίνη και πετρέλαιο από τη μύτη. Ήταν στιγμές που νόμιζες πως ήταν νεκρός», λέει ο Πανίκος Γιωρκάτζης.

Ο Πανίκος ήταν πολύ στενά συνδεδεμένος με τον αδελφό του και έμεναν μαζί σ' ένα διαμέρισμα στη συνοικία του Αϊ-Γιάννη, στη Λευκωσία.

Ερώτηση: Πώς έμαθες ότι ο Πολύκαρπος ήταν μέλος της ΕΟΚΑ;

Ο αγώνας της ΕΟΚΑ μάς βρήκε στη Λευκωσία. Μια μέρα ο Πόλυς μού είπε να πάμε κάπου για να παραδώσει σε κάποιον κάτι. Πήγαμε στο σπίτι του Ευαγγελάκη, κάπου κοντά στο άνοιγμα Κολοκάση, και ο Πολύκαρπος, απ' ό,τι θυμούμαι, παρέδωσε ένα πιστόλι σε κάποιον. Όταν επιστρέψαμε στο σπίτι, μου αποκάλυψε ότι ήταν μέλος της ΕΟΚΑ.

Ερώτηση: Πότε συνέβη το περιστατικό;

Το καλοκαίρι του 1955. Ήξερα ότι ο Πολύκαρπος ήταν αναμειγμένος, αλλά όχι τόσο ενεργά όπως αντιλήφθηκα μετά το περιστατικό. Με τον Πόλυ διαμέναμε σ' ένα διαμέρισμα στον Αϊ-Γιάννη, στη Λευκωσία. Ήμαστε τότε μαθητές. Το 1952 αρραβωνιάστηκα στο Βαρώσι, παντρεύτηκα και εγκαταστάθηκα εκεί μόνιμα. Με τον Πόλυ όμως βρισκόμαστε σε επικοινωνία. Τον Αύγουστο του '55 με συνέλαβαν και με μετέφεραν στα κρατητήρια Ομορφίτας, όπου με κράτησαν οι Άγγλοι για δεκαεννιά μέρες.

Ερώτηση: Πώς συνελήφθης;

Αν ο Γιωρκάτζης ήταν πράκτορας, μπορούσε να διαλύσει ολόκληρη την Οργάνωση

Ερώτηση: Κυρία Παπαγεωργίου, είστε από τα πρώτα μέλη της ΕΟΚΑ μαζί με την αείμνηστη αδελφή σας Ουρανία Κοκκίνου. Εσάς ποια ακριβώς ήταν τα καθήκοντά σας;

Ήμουν υπεύθυνη όλων των συνδέσμων παγκυπρίως, ταμίας της ΕΟΚΑ και ό,τι άλλο μου ανέθετε ο Διγενής.

Ερώτηση: Τον Πολύκαρπο Γιωρκάτζη πότε τον γνωρίσατε;

Τον γνώρισα στην πρώτη του δραπέτευση από την Κοκκινوترμιθιά. Είχαμε οδηγίες από τον Διγενή να τον τοποθετήσουμε προσωρινά κάπου, προτού αποφασίσει ο Διγενής πώς θα τον αξιοποιήσει, γιατί ο Γιωρκάτζης είχε πολλές ικανότητες και δεν γινόταν να τοποθετηθεί οπουδήποτε.

Ερώτηση: Μετά τη δραπέτευσή του τον παραλάβετε. Πού τον πήγατε;

Τον παραλάβαμε η αδελφή μου η Ουρανία, ο αστυνομικός Πανάγος Αριστοκλέους κι εγώ. Επειδή ο Πανάγος ήταν αστυνομικός, ήταν επιφορτισμένος να προσέχει και το σπίτι του πολύ γνωστού τότε δικηγόρου Στέλιου Παυλίδη, ο οποίος έλειπε στο εξωτερικό όταν δραπέτευσε ο Πόλυς.

Έτσι, αποφασίσαμε και τον πήγαμε στο σπίτι του Στέλιου Παυλίδη, εν αγνοία βέβαια του ίδιου, αφού έλειπε από την Κύπρο. Εκεί, στο σπίτι του Παυλίδη, είχε επαφή καθημερινή μαζί με τον Πόλυ ο Πανάγος Αριστοκλέους.

Επειδή όμως ο Στέλιος Παυλίδης θα ερχόταν σε μια βδομάδα και επειδή δεν του είχαμε εμπιστοσύνη, μετακινήσαμε τον Πόλυ στο σπίτι μας, στην οδό Αριάδνης, που είναι πάροδος στο τέρμα της οδού Λήδρας.

Από το σπίτι μας ο Γιωρκάτζης, μέσω εμού, είχε καθημερινή επαφή με τον Διγενή.

Ο Γιωρκάτζης έσωσε δύο φορές τον Αυξεντίου – ήταν απίθανο παλικάρι

Ερώτηση: *Κύριε Αυγουστή, πώς πρωτογνωρίσατε και πού τον Πολύκαρπο Γιωρκάτζη;*

Τώρα που μου μιλάς για τον Γιωρκάτζη ανατριχιάζω, θυμούμαι... (βαθύς αναστεναγμός). Ο φίλος και συναγωνιστής Γιωρκάτζης, όταν απέδρασε από την Κοκκινοτριμιθιά, μαζί με τον Μιχαήλ Ασσιώτη ήρθαν στην Παπούτσα και εντάχθηκαν στον Τομέα Αυξεντίου, ο οποίος τότε είχε σύνολο δεκαπέντε ανταρτών. Ήρθε ο Γιωρκάτζης μαζί με τον Μιχάλη, τον Μιχαήλ Ασσιώτη.

Ερώτηση: *Εννοείτε τον Μιχαήλ Ασσιώτη τον μετέπειτα πρόδοτη;*

Μάλιστα. Ο οποίος δολοφόνησε τον Ευαγόρα Παπαχριστοφόρου και τον Μυλωνά. Ήρθε στην Παπούτσα, όπως είπα, όταν εμείς μόλις είχαμε τελειώσει την εκσκαφή του μεγάλου κρησφύγετου.

Ερώτηση: *Ποιοι άλλοι ήσασταν τότε με τον Αυξεντίου;*

Ο Νίκος Σπανός, ο Κουλλαπής, οι αδελφοί Τσιάρτα Ανδρέας και Χρίστος, ο Χριστόφορος Χριστοφόρου, από τον Άγιο Θεόδωρο, ο Γιαννάκης Παύλου, ο οποίος μετέπειτα πρόδωσε, ο Γιώργος, ένας Γιώργος από τα Χανδριά, ο Απόστρατος, ο οποίος κι αυτός πρόδωσε, από τα Χανδριά επίσης, ο Γεώργιος Μάτσης και ο Αντώνης Αντωνάς, ο υποφαινόμενος... αν ξέχασα κανέναν... ας με συγχωρέσει.

Ερώτηση: *Ήρθε και σας βρήκε ο Γιωρκάτζης;*

Κατενθουσιάστηκε ο Αυξεντίου και αμέσως του ανέθεσε...

Ερώτηση: *Κατενθουσιάστηκε ο Αυξεντίου;*

Ναι, με την άφιξη του Γιωρκάτζη, και του ανέθεσε αμέσως το οργανωτικό του Τομέα και το σαμποτάζ. Αμέσως άρχισε δουλειά. Σε κάποια περίπτωση ζήτησε έγκριση από τον Αυξεντίου να μυήσει στην ΕΟΚΑ σταθμάρχες, αστυνομικούς σταθμάρχες. Και τότε ο Αυξεντίου τού είπε – έφερε το ψευδώνυμο «Κικέρων» ο Γιωρκάτζης: «Ρε Κι-

Ο Γιωρκάτζης με τον Αυξεντίου και τον Μάτση ήταν οι κορυφαίοι αγωνιστές της ΕΟΚΑ

Τον Γιωρκάτζη τον σκότωσαν ο Παπαποστόλου, ο Ασλανίδης και ο Πουλίτσας

***Ερώτηση:** Πότε γνώρισες τον Γιωρκάτζη;*

Τον Γιωρκάτζη τον γνώρισα όταν δραπέτευσε, όταν έγινε η επιχείρηση του νοσοκομείου, την οποία και είχα οργανώσει εγώ προσωπικά. Κατόπιν πληροφοριών που είχα, ο Γιωρκάτζης μάς ειδοποίησε ότι θα ερχόταν στο νοσοκομείο για μια θεραπεία και κάναμε την επιχείρηση στην οποία πήραν μέρος, όπως ξέρεις, ο Κολοκάσης, ο Ιωνάς, ο Σπύρος από το Γέρι, ο Σαμψών, με τα γνωστά αποτελέσματα. Η συμφωνία ήταν ότι θα έπαιρναν τον Γιωρκάτζη από εκεί και θα τον μετέφεραν εδώ, στο Δάλι, στο περβόλι μας, αφού εδώ είχαμε συνήθως τους καταζητούμενους πριν τους πάρουμε πάνω στο αντάρτικο. Έγινε εκείνη η σύγχυση...

***Ερώτηση:** Εσύ, τότε, τι ήσουν;*

Τομεάρχης της Λευκωσίας τότε ήταν ο Τσιάρτας, ο Ανδρέας Τσιάρτας, ο οποίος ήταν καταζητούμενος, κι εγώ ήμουν βοηθός του, αλλά μέναμε στο ίδιο σπίτι, στο αρχηγείο, και ήμουν ο άνθρωπος ο οποίος, επειδή είχα αυτοκίνητο, είχα την ευχέρεια να κυκλοφορώ, γι' αυτό ήμουν τρόπον τινά και σύνδεσμος με όλους τους άλλους τομεάρχες που υπήρχαν. Δηλαδή, π.χ., έπρεπε να στείλουμε οπλισμό στον Κώστα τον Χριστοδουλίδη στην Αμμόχωστο, τον οπλισμό θα έπρεπε να τον παραλάβω εγώ και να τον πάω. Μετά, μια επείγουσα επιστολή προς τον Αυξεντίου, έπρεπε να την πάω την επιστολή προσωπικά στον Αυξεντίου.

***Ερώτηση:** Τον Γιωρκάτζη τον γνωρίζεις...*

Τον Γιωρκάτζη τον γνωρίζω εκεί, όταν έγινε η δραπέτευσή του από το νοσοκομείο